

BOEKBESPREKING.

G. Sevensma-Themmen: **Kruis en boete**; J. H. Kok, Kampen, z.j.; 207 bl.; f 5.40.

In **Kruis en boete**, wat aanvanklik enigsins verwarrend is maar gaandeweg helderheid en 'n vaste gang verkry, beeld die skryfster uit die boetedoening van Lidy oor 'n skuld opge-loop in jeugdige roes en lewensgenieting in die hartstogtelike liefde vir die roekeloos-lugtige Paul van Rhijn.

Kort na haar huwelik met Wijte vind die besetting van Nederland deur die Duitsers plaas, en Wijte „verdwyn”. Die oorlog en die nood van haar volk doen 'n beroep op die diepste menslikheid van Lidy: sy wat vroeër opgegaan het in 'n egoïstiese lewensgenieting, ontluik nou in die eensaamheid waarin die besetting haar stort, tot 'n warme medemenslikheid, wat sy voel as boete vir haar skuld. Hierdie boetedoenig uit skuldgevoel voer ons van die een hoogtepunt na die ander, momente van skrynende patos en innige meegevoel, van jaloesie en agterdog. Daar is ook enkele treffende sieninge, soos bv. van die boer, wat „met een brede zwaai van zaaien tegen de lichte lucht” voorts kry (151). Aandoenlik is ook die toneel by die sterfbed van die so menslike ou vroutjie, juffrou Ploos, wat aan Lidy die sterkende en troostende woorde bring: die mens kan nie boete doen vir sy sonde nie: Christus het dit gedoen (182 e.v.). Besonder geslaagd is die finale hoogtepunt in die werk: die terugkeer van Wijte en die verlamme wete by Lidy dat hy, na al die smaad wat sy terwille van hom en sy veiligheid moes verduur, haar ook wantrou.

Dis 'n gesond-Calvinistiese en besonder lesenswaardige werk, wat ek

graag aanbeveel. Tot sy grootste verdienstes behoort die volgehoue beligting van die hoofkarakter, die fiere vrou Lidy; verkwikkend is die liefde en troos waarmee die verbonde karakters mekaar omring.

H. VENTER.

* * *

M. Apperloo: **De laatste tocht**: J. H. Kok, Kampen, z.j.; 175 bl.; f 5.40 (vir intekenaars op die V.C.L.-reeks f 2.70).

De laatste tocht is ook 'n mooi roman. Dit is veel eenvoudiger van opset, veel minder verwickeld en die probleemstelling veel simplistieser as **Kruis en boete**. Waar die verhaal van lg. roman afspeel onder welgestelde stadsbewoners, bevind ons ons hier tussen die kleinboere op die keuterye in die polderland. Eintlik is dit die lewensverhaal van die weduwe Aaf en haar seun Goof, wat deur die geloof en deur hard te werk vooruit boer op hulle geërfde keutery.

Die skrywer het hierdie mense en hulle milieu baie geslaagd uitgebeeld: die troue, gelowige, hardwerkende Aaf met haar mooi uit haar geloof en ervaring gepuurde lewenswysheid en haar ontroerende medemenslikheid; die trouhartige maar geslote Goof; die natuurlike mens en vrou Riet; die bose, haatdraende maar inherent lafhartige Arie teen die agtergrond van die polderland met sy laaiende somergloed maar ook sy koud-natte mistigheid.

Sonder enige valse effekbejag word hierdie sobere verhaal vertel, baie soos ons in die vertelling van „onse” M.E.R. teëkom: die verhaal word nie opgevoer na hoogtepunte nie, maar

die hoogtepunte word van agter besien en ontleed. Soms is dit effens omslagtig en 'n weinig sentimenteel maar oor die algemeen 'n roman wat mens met veel genot lees.

H. VENTER.

* * *

P. van der Leeden: **Tom Prins op expeditie naar Afrika**; J. H. Kok, Kampen, 1951; 143 bl.; f 4.50.

Dis 'n boeiende avontuurverhaal wat veral deur seuns van die middelbare skool-leefyd geniet sal word. Dis geskryf in 'n maklike Nederlands, is vlot vertel, vol spanning en avontuur en het 'n gesonde strekking.

Dis wel nie kuns nie en het ook nie die pretensie nie, maar moontlik kan die kommissies van die verskillende onderwysdepartemente, wat waarskynlik baie moeilikheid ondervind met geskikte Nederlandse voorgeskrewe werke, hierdie boek in oorweging neem. Al wat dit vir my gevoel enigens minder geskik maak om as voorgeskrewe werk te dien, is die gemaklike manier waarop Engelse woorde gebruik word: „khakishirt”, „plus-four”, „touringcars”, „geluncht”, „railing”, „zomershirt”, „puzzle”. Die illustrasies is soms baie naïef, soos o.a. die van die dooie tier op bl. 71!

H. VENTER.

* * *

H. S. Scholtemeijer: **Die Kind se Bybel**; Afrikaanse Pers-Boekhandel, Johannesburg, 1952; 408 bl.; 30/-.

Dit is 'n boek van groot formaat. Die afwerking is aantreklik en sierlik. Druk, papier en band is baie goed, en die dekorasies deur Kobus Esterhuy-

sen is werklik dekorasies. Ek kan ongelukkig nie dieselfde sê van sy illustrasies nie. Hulle is almal denkbeeldig en gevolglik onvanpas in 'n Bybelse vertelboek. Die mense wat hy teken, is meestal poppe; besonder swak is die tekening van Simson en die leeu. Die sgn. illustrasies van die Here Jesus self pas tog nie in 'n ortodokse vertelboek nie. Illustreerders van Bybelboeke moet hulle liefs weghou van sgn. voorstellings van Bybelse figure.

Scholtemeijer vertel mooi en eenvoudig. Oor die algemeen bly hy getrou aan die Bybelse verhaal maar nie aan die Bybelse woord nie. Vertelboeke moet m.i. so naby die Bybelse woord as moontlik bly.

Sy taalversorging is nie van die suiwerste nie. Op byna elke bladsy is daar een of meer foute. Dit wemel van „was gewees” i.p.v. die eenvoudige „was”. Op bl. 6, die 4de reël van bo staan dit so: „Daar pluk sy hom af sy byt in die heerlike vrug”.

As 'n mens nie streng by die Bybelse woorde bly nie, dan lees 'n mens soos op bl. 4 van „God was tevrede en gelukkig” en nog erger op bl. 7: „want Hy (die Here) was boos op hulle (Adam en Eva)”. So word van die Here gespreek asof hy 'n mens is.

Dan moet ek ook wys op die ongelukkige titel: „Die Kind se Bybel”. Daar is nie so iets nie. Daar is net een Bybel. Scholtemeijer kon die boek net so goed en dan korrek genoem het: „'n Bybelse Vertelboek vir die Kind”. Sy titel is net so verkeerd as die ou „Kinderbybel”.

J. CHR. COETZEE.